

EMO ANKARA ŞUBESİ KURUCU HEYET ÜYESİ ESEN ERGİN İLE GÖRÜŞTÜK...

1977 yılında EMO ANKARA Şubesi kurulurken Kurucu Heyet içerisinde yer alan 2984 sicil numaralı üyemiz Esen Ergin ile 30. Yıl Etkinlikleri Komisyonu adına Ali Yiğit görüştü.

Sayın Ergin hoşgeldiniz.

Esen Ergin kimdir? Üyelerimizi öncelikle bu konuda bilgilendirir misiniz?

Üç çocuğu okusun, ülkeye yararlı olsun diye hiç durmadan didinen bir baba ile yaşamını evde bunlara adanmış bir anneden oluşan sıradan bir emekçi ailesinin en büyük çocuğuyum. Meslek yaşamıma 1970 Yılında başladım. Bu başlangıç EMO ile de yakından ilgilenmeye başlamam anlamına geliyor. 1972 ve 1973 Yıllarında iki dönem yöneticilik yaptım. Ankara Şubesi kurulduktan sonra da bir dönem yöneticiliğim var. Ancak 1990'lara kadar EMO'dan hiç uzak kalmadım; pek çok kurullarda, komisyonlarda görevler alarak, birlikte çalışıp topluma bir şeyler sunmaktan mutlu olan, diğer arkadaşlarımla birlikte çalışmalarımız yoğun olarak hep sürdü.

Darısı tüm genç meslektaşlarıma diyeceğim 36 yıllık meslek yaşamımın ilk 13 yılı Kamuda, kalan bölümü ise özel sektörde çalışarak

Elektrik-Elektronik Mühendisi H. Ali YİĞİT
EMO Ankara Şubesi 30. Yıl Etkinlikleri Komisyonu

geçti. Evliyim bir çocuğum var.

Önümüzdeki yıl EMO Ankara Şubesi'nin 30. Kuruluş yıldönümü. Siz de 1977 yılında EMO Ankara Şubesi kurulurken Kurucu Heyet içerisinde yer alan kişilerden birisiniz. EMO Ankara Şubesi nasıl bir ihtiyaçtan doğdu?

Evet. Mesleğe başladığım yıllarda 3000 dolayında üyesi olan EMO'nun İstanbul ve İzmir olarak iki şubesi vardı. İstanbul'a kabaca Marmara Bölgesi'ndeki, İzmir'e de Ege ve Akdeniz Bölgelerindeki kimi iller, Merkeze ise bunların dışında kalan, Ülkedeki tüm iller bağlıydı. 1970'lerin ilk yarısı geçildiğinde üye sayısı beşbini geçmişti. Bir yandan üyelerin özlük işleri ve mesleki sorunları, diğer yandan mühendis örgütlenmesi ve diğer demokratik kitle örgütleriyle ilişkileri içeren iki ana koldaki Oda çalışmalarına Merkez Yönetimi, bu denli geniş bir alana yayılmış bölgede, yetişemez olmuştu.

1976 Yılı Genel Kurulu yeni seçilen yönetime Ankara Şubesinin kurulması yetkisini verdi. Yeni Yönetim Kurulu da üç kişiden oluşan bir Kurucu Heyet atadı. Ben bu heyetin bir üyesiydim. Ancak birlikte çalıştığımız ve çalışmalarımıza

büyük katkıları olan sevgili Kaya Nomaler ve sevgili Ahmet Albayrak meslektaşlarımızı da anmadan geçmeyelim ve onlara buradan selam ve sevgilerimizi gönderelim.

O dönemlerdeki ülkenin teknik düzeyi ve elektrik mühendislerinin rolü neydi?

Sorunuzu şöyle açıklamaya çalışayım. 50'li ve 60'lı Yıllar İkinci Dünya paylaşım savaşının hemen ardından geldiğinden, bir yandan Dünya'da yıkılanların yeniden yapılmaya çalışıldığı, buna rağmen diğer yandan da gelişmiş ülkelerin emperyal emelleri doğrultusunda yayılmayı sessiz ve derinden yoğun olarak sürdürdüğü bir dönemdir. Bu nedenlerle de teknik elemanların, aranan, kendilerine kaçınılmaz olarak gereksinim duyulan kişiler olduğu bir dönemdir de. Bu döneme teknik elemanların mutlu dönemi de diyebiliriz. Ancak, 70'li yıllar teknoloji ve iletişimin de bir yandan gelişmesiyle artık tüm emekçilerle birlikte teknik elemanların rüyadan uyandıkları Dünya'da neler olduğunun ayırına yavaş, yavaş vardığı dönemlerin başlangıcıdır.

Bu durum Ülkemizde de benzer bir yol izlemiştir.

Sendika seçerek, sendikali olma özgürlüğünü sunan, oldukça dolgun bir ücretle işe başlatan ve yıllar içerisinde giderek daha fazla kazanç vadeden 4/10195 Sayılı Yasa 1971 Yılı ortalarında rafa kaldırılmış ve tüm teknik elemanlar 657 Sayılı Yasa kapsamına alınarak memurlaştırılmıştır. Bu Yasa kapsamında altı ay çalışma mutluluğuna eriştiğimi hatırlıyorum. Doğal olarak da durumun ayırdına varan yurtsever mühendislerin rolü de bir biçimde örgütlenmek ve bu olumsuzluklara karşı mücadele etmektir. Böyle düşünenler rollerini de oynadılar.

Teknik düzey konusu ile ilgili olarak uzun, uzun konuşmak mümkün. Fakat çok kısa olarak şöyle değerlendirebilirim. Gönül isterdi ki, ülkemiz Cumhuriyetimiz kurulduktan sonra bilim yolundan hiç sapmadan koşsun, teknoloji yaratan ülkeler arasında yer alsın. Ama böyle olamadı ve hep başkalarının yaratılan teknolojileri izleyip onu uygulayan ülkeler arasında yer aldı. Ancak Türk teknik elemanı her şeye rağmen çok yetenekli ve yaratıcıdır. Yokluğunu çektiği her hangi bir şeyi yaratmasını hep bilmiş, teknoloji elinde olduğu zaman da onu en iyi şekilde kullanmasını büyük bir beceriyle başarmıştır.

EMO'nun o dönemdeki teknik etkinlikleri nelerdi?

O dönemlerdeki teknik etkinliklerin, o günler düşünülduğünde, günümüzden fazlaca bir farkı yoktu. Şunu demek istiyorum, günümüzdeki kadar yoğun teknik etkinlik yapılamıyordu. Çünkü, Odaların mali olanakları çok daha kısıtlı olduğundan ve üyelerin katkısı sadece özveriye dayalı, bir anlamda tümüyle amatör çalışmalar olabildiğinden, daha sınırlı teknik etkinliklerde bulunulabiliyordu diyebilirim.

Örneğin, 1976 Yılı

dergilerinden birine bakabilir miyiz?... Bakalım. Evet. 1976 Yılı Şubat sayısı... Dergide 1977 Yılında yapılacak Teknik Kongre ile ilgili bir yazı, birkaç özgün teknik makale, birkaç çeviri ve bir de Teknik Terimler Sözlüğü eki var.

1980 öncesi her yıl genel kurul yapılıyor ve genel kurul ve seçimler aynı gün oluyordu. Genel Kurullar nasıl bir ortamda gerçekleşiyordu?

Çok doğru. Her yıl genel kurul yapılırdı. Genel kurul öncesi ona yönelik hazırlıkların her yıl yinelenmesi doğal olarak bir ölçüde verimsizlik yaratıyordu diyebiliriz. O günlerde de genel kurul iki gün yapılırdı. Ama hemen, hemen hiçbir dönem genel kurul çalışmaları birinci gün sonunda tamamlanamaz, ertesi güne sarkardı. Ertesi gün de hem çalışmalar hem de seçim olurdu. Bir fark daha vardı. Seçimler, Seçim Kurulu'nca değil kendi aramızdan seçtiğimiz Sandık Kurulu'nca yürütülür ve sonuçlandırılırdı.

Genel Kurullar daha ateşli ortamlarda gerçekleşirdi. Daha uzun ve sert tartışmalar olurdu. Bu durumu, o günlerde türlü Dünya görüşlerini paylaşan meslektaşlar ülke ile ilgili konularla ve sorunlarla kendi işlerinden daha fazla ilgileniyorlardı galiba diye açıklarsam gerçekçi olur mu acaba? Yoksa günümüzün daha bilgili olduklarına inandığım genç meslektaşlarımın başka biçimde açıklamaları mı olabilir?

Türkiye'nin enerji politikaları hep tartışılıyor. En azından son yirmi yıla bakınca oldukça kritik dönemeçler yaşandı. Enerji bürokrasisi hep tartışıldı ve Türkiye enerji konusunda hep sıkıntılı oldu. O dönemlerde durum neydi?

O dönemlerden günümüze kanımca pek fazla bir değişim gözlenmemektedir. Çok

pahalı olan enerji yatırımlarında daha uzun bir dönem aksamaların olacağı, bu nedenle de zaman, zaman kritik dönemeçlerin yaşanacağını söylemek kehanet olmasa gerek. Ancak doğru enerji politikalarının arkasında durmak onları yılmadan savunmayı elden bırakmamak gerekiyor.

Yılların ardından söz konusu tartışmaları, kritik dönemeçleri kısaca enerji konusunda yaşadığımız durumları artık yadırgamıyor, doğal karşılıyorum. Elbette sermayeye hükmedenlerin anaparalarını daha fazla arttırmaktan başka bir düşünceleri olmayacak, bu yolda her platformda, kamuda ve benzeri yerlerdeki insanları elde edip yapılacakları kendi çıkarları doğrultusunda yaptırmak için ellerinden geleni yapacaklar. Sermayeden değil emekten yana olanlar da onların yaptırımlarına karşı durabilmek için ellerinden geleni artlarına koymayacaklar. Mesleki yaşamımız bundan ibaret galiba.

Odamız ve yöneticileri geçmişte de günümüzde de her zaman bu ikinci grupta yer almışlar ve tavırlarını ona göre koymuşlardır. Nedir o? Öncelikle öz kaynaklarımıza dayalı ve planlı bir enerji politikası izlenmesi. Kıt kaynaklara sahip Ülkemiz için sanayicilerimize ve insanlarımıza kesintisiz, kısıntısız, sorunsuz bir enerji sunmak kolay bir iş değildir; ama başka bir yolu da yoktur. Evet, öz kaynaklarımız sınırlı; tamamı kullanılsa da bir gün tükenecekler. Doğrudur. İşte burada da planlama öne çıkıyor. Bunun dışında önerilecek olan, hele ki, aman efendim, sorun küreselleşmeye ayak uyduramamaktadır, özelleştirme yapalım, öyle yapınca verimlilik olur gibi öneriler, tümüyle yutturmacadır, yeni emperyalizmin ta kendisidir. Bu rüzgarların da duracağı günler yakındır; hatta o günler

ufuktan görünmeye başlamıştır. Odamızın bu rüzgarlara karşı sorumluluğunu bugüne kadar mükemmel bir biçimde yerine getiriyor olduklarını gördüğümü burada memnuniyetle ifade etmek istiyorum.

Biliyoruz ki o dönemler yani 12 Eylül öncesi daha politik bir ortam vardı ve EMO'da o dönemdeki en politik odalardan birisiydi. EMO'nun demokrasi mücadelesi içerisindeki yeri neydi?

EMO her zaman olduğu gibi, 12 Eylül öncesinde de mesleki çalışmalarını hep önde tutmuş, üyelerinin ekonomik ve demokratik haklarının korunmasının ise ancak örgütlü olarak savunulacağını bilerek, TMMOB çatısı altında, onlar kapatılmadan önce, TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği), TEKSEN (Teknik Elemanlar Sendikası), TÜMDER (Tüm Memurlar Derneği) vb diğer demokratik kitle örgütleriyle birlikte hareket etmeye özen göstermiştir.

12 Eylül, bir çok demokratik kitle örgütü, sendika ve odayı olumsuz etkiledi. Örgütlülükler dağıldı ve yöneticileri baskıya maruz kaldı. Genelde EMO ve özelde şahsınız bu süreçten nasıl etkilendi?

O günleri anarken ya da hatırladıkça inanın tüylerim diken, diken oluyor. O günlerin ardından gelen günler ve birkaç yıl ile ilgili anılar var; ama hep kara ve üzücü: ölümler, gözaltılar, mapus damında çürümeler, sıkıntı ve stres. Bu nedenle onlara fazla girmek istemiyorum.

Odamız özelinde hatırladığım ise insanların uzaklaşması; daha tenha bürolar ve daha az kişilerin gelip gittiği bir lokal. Ancak, kınanacak değil, her şeye rağmen bu da normal bir durumdu. Dilerim bir daha 12 Eylül'ler yaşanmaz, yaşatanlardan hesap sorulur ve açtığı yaralar bir gün onanılır.

12 Eylül Darbesi ile gelen sürecin Meslek Odamız için

etkilerinden söz etmeğe gerek var mı? Bugüne bakınız. Kamuda çalışanlar için isteğe bağlı üyelik, müthiş bir dağınıklık; duyarsız bir üye kitlesi, ancak karşılığında para elde edilecekse odaya uğramak. Daha ne olsun.

12 Eylül'den sonra bir dizi sendika, kitle örgütü kapatıldı. TMMOB bu süreçte kapatılmadı. Ancak 63 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle etkinliği kırılmaya çalışıldı. Yani kamuda üyelik mecburiyeti kaldırıldı ve isteğe bırakıldı. Bu süreci biraz değerlendirir misiniz?

Az önce değindiğim gibi 12 Eylül'ün planlı yaptırımlarının sonucu. Doğal olarak Oda çalışmaları da yeni duruma göre sürdürülecekti ve zaten öyle yapıldı ve yapılıyor. Ancak, Ülkemizde emekçiden yana, demokrasiden yana olan kişi ve kuruluşlar tarihin her evresinde baskı altında olmuşlardır. Yıldırma ve yok etme taktik ve çabaları her zaman varolmuştur. Bundan otuzüç yıl önce de fazla farklı

değildi. Açın dergileri göreceksiniz. 14 Şubat 1973 Gününün gecesi, aniden, kaşla göz arasında, dört dakika içerisinde 6235 (7303) Sayılı TMMOB Yasası askıya alınarak, yeni yasa önerisi Senatoya gönderilmişti. Odamız yöneticileri, diğer Oda yöneticileriyle, yıllarca TMMOB çatısı olmaksızın söz konusu yasa tasarının yasalaşmaması yolunda inanılmaz bir mücadele vermişlerdir.

Hep aynı minval üzere gidiyoruz ama bir soru daha soracağım. 12 Eylül'den sonra odalar (kan kaybından kaynaklı) biraz bocaladı. Ancak bugün gelinen noktayı (geçmiş öykünmek değil) nasıl buluyorsunuz?

Türkiye'nin mimar ve mühendisleri hiçbir zaman diğer bazı gelişmiş ülkelerde olduğu gibi kuralları önceden koyulmuş, gelişmeye açık bir düzen içinde oynanan kolay bir oyunun oyuncuları olamamıştır. Koşullar dönem, dönem değişiklikler göstermiş, çok uzun süreler boyunca da söz konusu koşullar baskılar biçiminde oluşmuştur. Bu koşullar altında çalışmalar gelişmeye, yaratmaya yönelik olmaktan çok, hep ayakta kalmak için bir mücadeleye dönüşmüştür. Her şeye rağmen gelinen noktada bağlı bulunduğumuz Birliğin ve Odaların şu andaki konumlarını olumlu değerlendiriyorum ve daha iyiye gidecekleri inancı ile Odamız ve bağlı bulunduğu birlik TMMOB'nin teknik elemanların ekonomik ve demokratik haklar mücadelesindeki kararlı tutumlarını sürdürmelerini ve diğer Kamu ve özel sektör kuruluşları ile birlikte teknoloji yaratma yolunda katkı koyan çalışmalara yönelmesini diliyorum.

EMO'nun üye sayısı 37.000 civarında yani o günlerle kıyaslanamayacak kadar çok. Şube sayısı da 13 oldu. O günlerden bugüne bakınca EMO nereye geldi?

Bundan otuz yıl öncesine kıyasla olağanüstü büyümesiyle birlikte bilgi çağının engin derinliklerine bir kaç tuş ile ulaşmayı olanaklı kılan bilgisayar adlı bir cihaz ile donanımlandı. Bu müthiş bir güçtür. Bu gücün uygun biçimde örgütlenmesiyle çok daha büyük hedeflere doğru koşmak olasıdır.

1977'de EMO'nun üye sayısı 7.000 ve ağırlıklı üyede elektrik mühendisi unvanlıydı. Yani bir kuvvetli akımcılar birde zayıf akımcılar vardı. Şimdi ise üye yapısı ve alt disiplin sayısı arttı. Odamızın ilgi alanındaki teknolojik gelişim ve değişim hemen hemen diğer disiplinlerdeki toplam değişimden daha fazla. EMO bu örgüt yapısıyla bu ihtiyacı karşılayabiliyor mu?

Yılların ilerlemesiyle birlikte mühendislik dünyasında büyük teknolojik gelişmeler oldu. Elektrik mühendisliği disiplini altında elektronik, iletişim, bilgisayar, biyomedikal ve benzeri disiplinler o kadar gelişti ki neredeyse her biri birer ayrı Oda kurabilecek nitelik ve niceliğe eriştiler. Bu noktadan bakınca EMO bugünkü örgüt yapısıyla tüm bu disiplinler için yeterli olmayabilir. Bu durumda Odamız kendi içinde bu farklı disiplinleri özgün gruplar altında toplamalı onlara EMO çatısı altında kendi disiplinlerine uygun biçimde çalışmalarına olanak sağlayacak özgür çalışma ortamları hazırlamalıdır. Ne zamanki bu gruplar bir Oda oluşturma gücünü kendilerinde görürler o zaman da onlara yeterince yardımcı olup Odalarını kurmalarına destek olmalıdır.

Önceki soru biraz zordu. Şimdi biraz daha kolay bir soru soralım. EMO'nun genel çizgisini (gerek teknik konulara yaklaşımı gerekse demokrasi mücadelesindeki yeri) nasıl buluyorsunuz?

Sevgili Ali Yiğit, sorularınızın hepsi kapsamlı sorulardı. Her bir sorunuzdan birer küçük kitapçık oluşabilir. Bu soruların Ankara Şubemizde görev almış başka kişilere de sorularak, her soru için alınacak yanıtlar toparlanırsa biraz da anılarla desteklenirse EMO Ankara Şubenin bir kısa tarihi yazılabilir diye düşünüyorum.

Şimdi gelelim kolay sorunuza. Odamız, ülke sorunları ve demokrasi mücadelesi söz konusu olduğunda, daha önce de söylediğim gibi, her zaman gerekli duruşu en iyi biçimde gösterdiğinden en ufak bir kuşku yok. Üyelerinin çıkarları ve diğer teknik konularla ilgili son yıllarda yaşanan bazı olumlu gelişmeleri ise takdirle izlediğimi açıkça ifade etmek isterim: Merkez yönetimi kendi mali ve şube yönetimi kiralık bir katta çalışmalarını yürütürken, merkez yönetim katının bulunduğu binanın tümüyle EMO'nun mali yapılması ve şubeye de yine kendi mali iki kat edindirilmesi, oldukça kapsamlı bir Web Sitesi kurulması ve e-dergi çıkarılıyor olması, şubenin teknik eğitim ve seminerleri, teknik gezileri daha sıkça yapması ve benzerleri günümüz koşullarına uyum sağlamada bence oldukça başarılı çalışmalarlardır. Ancak, yönetimler bunları hiçbir zaman yeterli saymamalı ve sürekli olarak daha yeni ve büyük projeler üretmeli, bilgiye doğru daha hızlı koşarak teknoloji üretme yollarını aramada, göstermede pay almalıdır.

Sizin özel olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Otuz yıl önce Ankara Şubesi'ni kurma görevi yapan Kurucu Heyet'i hatırladığınız için size teşekkür ederim. Başarılarınızın devamını dilerim.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.